

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

การสอนเสริมครั้งที่ 3
32311

เอกสารโสตทัศนชุดวิชา

การบัญชีต้นทุน 1 และ การบัญชีต้นทุน 2

Cost Accounting 1 and Cost Accounting 2

บัตรต้นทุนงาน

ลูกค้าเลขที่	งานสั่งทำเลขที่
ชนิดของผลิตภัณฑ์	กำหนดส่งมอบ
แบบของผลิตภัณฑ์	วันเริ่มผลิต
จำนวนหน่วย	วันผลิตเสร็จ

วัสดุทางตรง วันที่ ใบสำคัญ จำนวนเงิน			ค่าแรงทางตรง วันที่ ใบสำคัญ จำนวนเงิน			ค่าใช้จ่ายทางอ้อม วันที่ ใบสำคัญ จำนวนเงิน		
--	--	--	---	--	--	--	--	--

เอกสารโสตทัศนศึกษา การบัญชีต้นทุน 1 และการบัญชีต้นทุน 2 การสอนเสริมครั้งที่ 3
จัดทำขึ้นเพื่อเป็นบริการแก่นักศึกษาในการสอนเสริม

จัดทำต้นฉบับ : คณะกรรมการกลุ่มปรับปรุงชุดวิชา

บรรณาธิการ / ออกแบบ : หน่วยผลิตสื่อสอนเสริม ศูนย์โสตทัศนศึกษา
สำนักเทคโนโลยีการศึกษา

จัดพิมพ์ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พิมพ์ครั้งที่ 1 ภาค 1/2556 ปรับปรุง

แผนการสอนเสริมครั้งที่ 3

ชุดวิชา 32311 การบัญชีต้นทุน 1 และการบัญชีต้นทุน 2

รายชื่อหน่วยที่สอนเสริม

หน่วยที่ 11	ต้นทุนเพื่อการวางแผนกำไร
หน่วยที่ 12	การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ
หน่วยที่ 13	การตัดสินใจลงทุนระยะยาว
หน่วยที่ 14	การประเมินผลการปฏิบัติงาน
หน่วยที่ 15	การวิเคราะห์งบการเงิน

ประเด็น

1. การวิเคราะห์พฤติกรรมต้นทุน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของต้นทุน ปริมาณ กำไร และการวิเคราะห์ต้นทุน ปริมาณ กำไรเพื่อการบริหาร
2. ลักษณะของข้อมูลที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจ รายได้และต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในระยะสั้น
3. แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจลงทุนระยะยาว การประเมินค่าโครงการลงทุน และภาษีเงินได้กับโครงการลงทุน
4. การบัญชีตามความรับผิดชอบ การรายงานผลการปฏิบัติงานจำแนกตามส่วนงาน ราคาโอน การประเมินผลการปฏิบัติงานที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน
5. แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์งบการเงิน วิธีวิเคราะห์งบการเงิน การวิเคราะห์งบการเงินโดยใช้อัตราร้อยละ และอัตราส่วน และการวิเคราะห์งบกระแสเงินสด

แนวคิด

1. ฝ่ายบริหารสามารถแสดงต้นทุนตามพฤติกรรมเพื่อประโยชน์ในการวางแผนกำไรและตัดสินใจ การวิเคราะห์ต้นทุน ปริมาณ กำไร สามารถนำมาใช้ในการหาจุดเสมอตัวหรือจุดคุ้มทุน การหาระดับความปลอดภัย การประมาณยอดขายที่ทำให้ได้กำไรตามที่กำหนด
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจจะพิจารณาเฉพาะรายได้และต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจโดยจะต้องเป็นรายได้และต้นทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต และแตกต่างระหว่างทางเลือก การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจระยะสั้นมักจะเกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ที่กิจการมีอยู่แล้วว่าจะใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้อย่างไร
3. การตัดสินใจลงทุนระยะยาวเป็นแผนงานการดำเนินงานที่ต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก ผลตอบแทนจะทยอยได้รับเข้ามาในอนาคต ฝ่ายบริหารจึงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง โดยจะต้องประเมินค่าโครงการลงทุนแต่ละโครงการ เปรียบเทียบผลตอบแทนที่ได้รับ แล้วเลือกโครงการลงทุนที่มีผลตอบแทนสูงสุด ทั้งนี้ การประเมินโครงการต่าง ๆ จะต้องคำนึงถึงภาษีเงินได้ที่ต้องจ่ายด้วย เพื่อให้การตัดสินใจถูกต้องยิ่งขึ้น

4. การบัญชีตามความรับผิดชอบเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้บริหารระดับสูงสามารถประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารระดับต่างๆ การรายงานผลการปฏิบัติงานจำแนกตามส่วนงานควรมีการจัดทำให้สอดคล้องกับความรับผิดชอบของส่วนงานนั้นๆ และควรพิจารณาเฉพาะสิ่งที่ผู้จัดการส่วนงานนั้นควบคุมได้เท่านั้น
5. การวิเคราะห์งบการเงินเป็นเครื่องมือทางการเงินที่สำคัญที่ใช้ในการประเมิน เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการที่ชัดเจนและครบถ้วนยิ่งขึ้น แล้วนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ดังนั้นวิธีการวิเคราะห์งบการเงิน ผู้วิเคราะห์จึงต้องรู้ถึงวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ และเลือกเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ให้เหมาะสม และจัดขั้นตอนในการวิเคราะห์งบการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

เมื่อเข้ารับการสอนเสริมแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายพฤติกรรมต้นทุน และแสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน ปริมาณกำไร และการหาจุดคุ้มทุนได้
2. อธิบายลักษณะข้อมูลที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจ และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจระยะสั้นในกรณีต่างๆ ได้
3. อธิบายและประเมินค่าโครงการลงทุนได้
4. อธิบายแนวคิด หลักการของการบัญชีตามความรับผิดชอบ และการประเมินผลการปฏิบัติงานจำแนกตามส่วนงาน ตลอดจนการประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินได้
5. อธิบายแนวคิด วิธีการวิเคราะห์งบการเงิน และวิเคราะห์งบการเงินโดยใช้อัตราร้อยละ และอัตราส่วน และวิเคราะห์งบกระแสเงินสดได้

กิจกรรมการสอนเสริม

1. ประเมินผลตนเองก่อนเรียน
2. สรุปสาระสังเขปของประเด็นที่ 1 – 5
3. เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการสอนเสริมซักถามปัญหา
4. ให้ผู้เข้ารับการสอนเสริมฝึกการคำนวณเรื่องต่างๆ ในหน่วยที่ 11 – 15
5. ประเมินผลตนเองหลังเรียน

สื่อการสอนเสริม

1. แบบประเมินผลก่อนและหลังการสอนเสริม
2. เอกสารโสตทัศนประกอบการฟังบรรยาย (สำหรับนักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริม)
3. แบบประเมินความคิดเห็นของผู้รับการสอนเสริม

แบบประเมินผลตนเองของนักศึกษา ก่อนรับการสอนเสริม

ครั้งที่ 3

ชุดวิชา การบัญชีต้นทุน 1 และการบัญชีต้นทุน 2

คำชี้แจง ให้นักศึกษาวางกลมล้อมรอบอักษรหน้าข้อความที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. จงคำนวณหาจุดคุ้มทุน (จุดเสมอตัว) ต่อเดือนของร้านขายปากกา ซึ่งกำหนดราคาขายด้ามละ 100 บาท มีค่าใช้จ่ายต่อเดือน ดังนี้
 ค่าเช่าร้าน 25,000 บาท เงินเดือนพนักงาน 15,000 บาท ต้นทุนผันแปรของปากกาหน่วยละ 60 บาท
 - ก. 750 ด้าม
 - ข. 800 ด้าม
 - ค. 850 ด้าม
 - ง. 900 ด้าม
 - จ. 1,000 ด้าม

2. จากโจทย์ข้อ 1 ถ้ากิจการต้องการกำไร 8,000 บาท จะต้องขายปากกาที่ด้าม
 - ก. 1,100 ด้าม
 - ข. 1,200 ด้าม
 - ค. 1,300 ด้าม
 - ง. 1,400 ด้าม
 - จ. 1,500 ด้าม

3. จากโจทย์ข้อ 1 กิจการมีระดับความปลอดภัยร้อยละเท่าไร
 - ก. 12 %
 - ข. 13.33 %
 - ค. 16.67 %
 - ง. 18 %
 - จ. 20 %

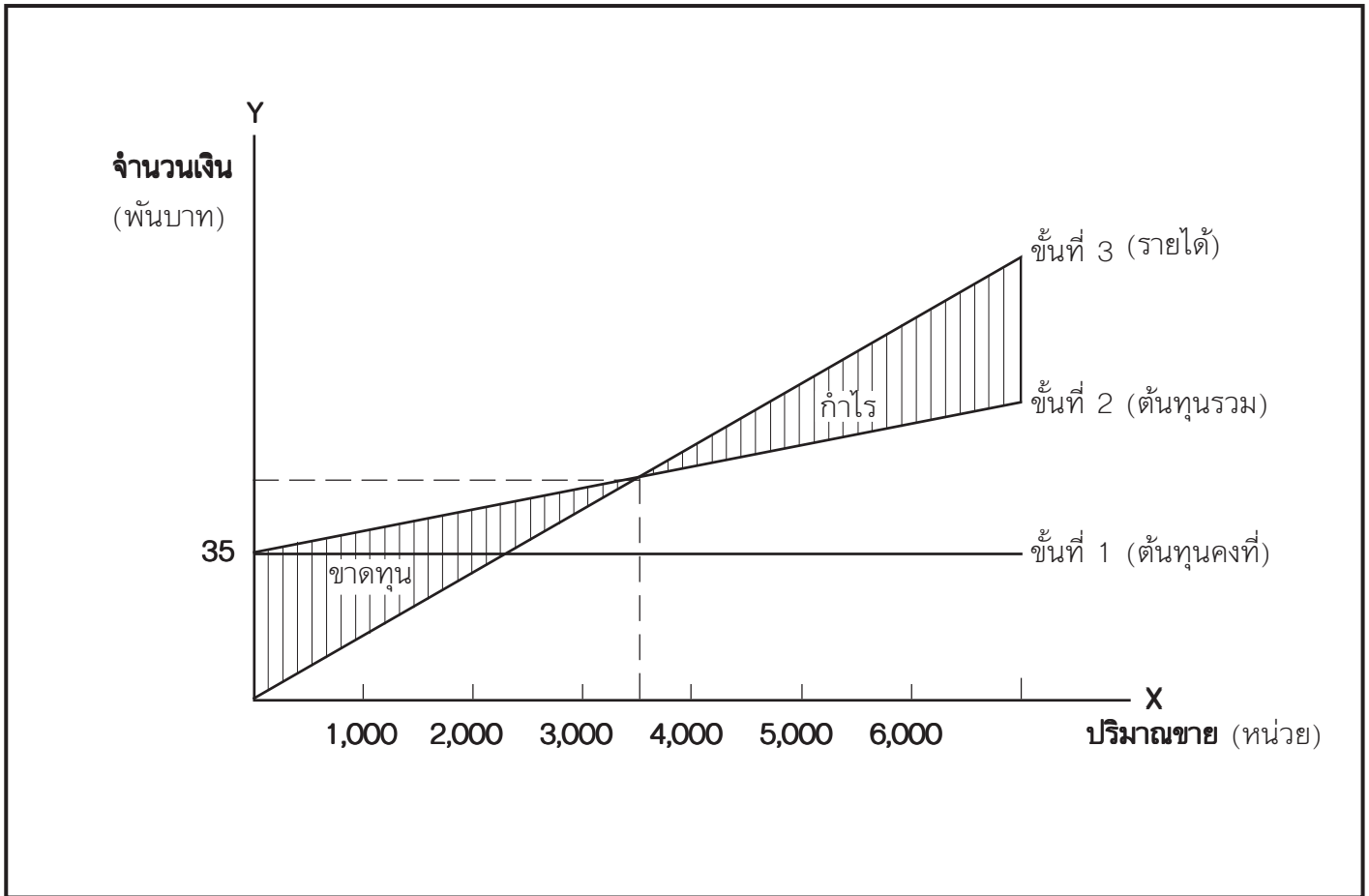
4. ข้อมูลในข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
 - ก. ต้นทุนที่ควบคุมได้
 - ข. ต้นทุนเสียโอกาส
 - ค. ต้นทุนส่วนเพิ่ม
 - ง. ต้นทุนที่หลีกเลี่ยงไม่ได้
 - จ. ไม่มีข้อใดถูก

5. กรณีกิจการมีกำลังการผลิตว่างเปล่าเหลืออยู่ กิจการควรตัดสินใจรับคำสั่งซื้อพิเศษเมื่อเข้าเกณฑ์ตามข้อใด
- ก. รายได้ขั้นต้นสูงกว่ากำไรขั้นต้น
 - ข. รายได้ส่วนเพิ่มสูงกว่าต้นทุนส่วนเพิ่ม
 - ค. รายได้สุทธิสูงกว่ากำไรสุทธิ
 - ง. รายได้สุทธิสูงกว่าต้นทุนคงที่
 - จ. รายได้รวมสูงกว่าต้นทุนรวม
6. วิธีการประเมินค่าโครงการลงทุนในข้อใดที่คำนึงถึงค่าของเงิน
- ก. มูลค่าปัจจุบันสุทธิ
 - ข. ระยะเวลาคืนทุน
 - ค. อัตราผลตอบแทนเงินสด
 - ง. อัตราผลตอบแทนเงินลงทุน
 - จ. ข้อ ก. และ ค. ถูก
7. ข้อใดจัดเป็นศูนย์กำไร
- ก. สาขาของห้างสรรพสินค้า
 - ข. แผนกบัญชีและการเงินของโรงแรม
 - ค. แผนกผลิตของโรงงานผลไม้กระป๋อง
 - ง. แผนกขายตัวเครื่องบิน
 - จ. ถูกทุกข้อ
8. ข้อใดเป็นตัวชี้วัดทางการเงินที่นำมาใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานของศูนย์ลงทุน
- ก. กำไรส่วนเกิน
 - ข. กำไรขั้นต้น
 - ค. กำไรส่วนที่เหลือ
 - ง. กำไรส่วนเพิ่ม
 - จ. กำไรก่อนภาษี
9. ข้อใดเป็นงบการเงินที่ใช้ในการวิเคราะห์งบการเงิน
- ก. งบแสดงฐานะการเงิน
 - ข. งบกำไรขาดทุน
 - ค. งบกระแสเงินสด
 - ง. ข้อ ก และ ข ถูก
 - จ. ข้อ ก ข และ ค ถูก

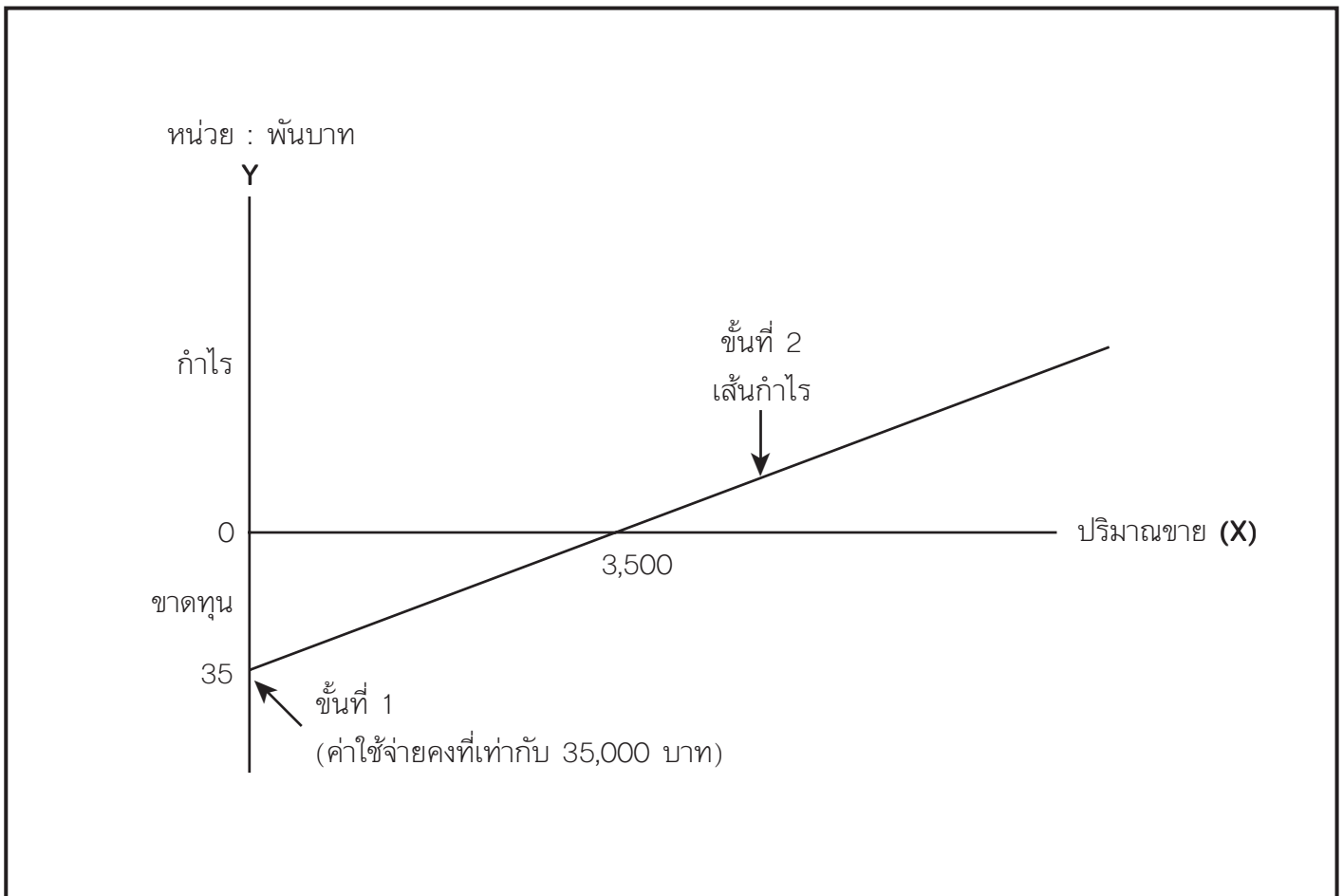
10. ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนในการวิเคราะห์งบการเงิน

- ก. กำหนดเป้าหมายในการวิเคราะห์
- ข. จัดเตรียมข้อมูลให้ง่ายและสะดวกต่อการวิเคราะห์
- ค. นำเสนอข้อมูลที่จัดเตรียมต่อผู้บริหารเพื่อขออนุมัติ
- ง. เลือกเทคนิคหรือเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวิเคราะห์
- จ. แปลความหมายและจัดทำรายงานสรุปผลการวิเคราะห์เสนอผู้ใช้งบการเงิน

ไฮสททัศน์ # 3.1 การคำนวณจุดเสมอตัวโดย C V P Graph

ไฮสททัศน์ # 3.2 การแสดงจุดเสมอตัวจากกราฟกำไร

ไสตท์ศน์ # 3.3 ลักษณะของข้อมูลที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจ

ลักษณะของข้อมูลที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจมีดังนี้

1. มีความเกี่ยวข้อง
 - เป็นสิ่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต
 - แตกต่างระหว่างทางเลือกต่างๆ
2. มีความถูกต้องเชื่อถือได้
3. ทันเวลา

ไสตท์ศน์ # 3.4 รายได้และต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

รายได้และต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

1. รายได้ส่วนต่าง
2. ต้นทุนส่วนต่าง
3. ต้นทุนที่หลีกเลี่ยงได้
4. ต้นทุนเสียโอกาส

ไสตท์ศน์ # 3.5 การตัดสินใจระยะสั้น

การตัดสินใจระยะสั้นที่สำคัญมีดังนี้

1. การตัดสินใจผลิตเองหรือซื้อ
2. การตัดสินใจรับคำสั่งซื้อพิเศษ
3. การตัดสินใจยกเลิกส่วนงาน
4. การตัดสินใจปิดโรงงานชั่วคราว
5. การตัดสินใจผลิตต่อหรือขายทันที
6. การตัดสินใจจัดสรรทรัพยากรที่มีจำกัด

ไสตท์ศน์ # 3.6 ขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจลงทุนระยะยาว

กระบวนการตัดสินใจลงทุนระยะยาว

1. กำหนดโครงการและการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ
2. การประมาณกระแสเงินสดของโครงการ
3. การประเมินค่าโครงการ
4. การคัดเลือกโครงการที่เหมาะสมที่จะดำเนินการ
5. การดำเนินงานตามโครงการ
6. การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ

ไสตท์ศน์ # 3.7 สารสนเทศและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ศูนย์ความรับผิดชอบ	สารสนเทศที่ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน			ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน
	ต้นทุน	รายได้	เงินลงทุน	
ศูนย์ต้นทุน	X			ต้นทุน
ศูนย์รายได้		X		รายได้
ศูนย์กำไร	X	X		กำไร
ศูนย์ลงทุน	X	X	X	ROI, RI, EVA

ไสตท์ศน์ # 3.8 หลักเกณฑ์ทั่วไปในการกำหนดราคาโอน

$$\text{ราคาโอน} = \text{ต้นทุนส่วนเพิ่ม} + \text{ต้นทุนเสียโอกาส}$$

ไสตท์ศน์ # 3.9 ตัวชี้วัดที่เป็นตัวเงิน

ตัวชี้วัดที่เป็นตัวเงิน

- อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI)
- กำไรส่วนที่เหลือ (RI)
- มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (EVA)

ไสตท์ศน์ # 3.10 ตัวชี้วัดที่ไม่เป็นตัวเงิน

ตัวชี้วัดที่ไม่เป็นตัวเงิน

- รอบเวลาในการผลิต
- รอบเวลาในการขนส่ง
- ประสิทธิภาพของรอบเวลาในการผลิต

ไสตท์ศน์ # 3.11 งบที่ใช้ในการวิเคราะห์การเงิน

งบที่ใช้ในการวิเคราะห์งบการเงิน มีดังนี้

- งบแสดงฐานะการเงิน (Statement of Financial Position)
- งบกำไรขาดทุน (Income Statement)
- งบกระแสเงินสด (Cash Flow Statement)

ไสตท์ศน์ # 3.12 เทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์งบการเงิน

เทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์งบการเงิน มีดังนี้

- การวิเคราะห์โดยวิธีแนวตั้ง (Vertical Analysis) หรือ คอมมอนไซส์ สเตทเม้นท์ (Common-Size Statement)
- การวิเคราะห์โดยวิธีแนวนอนหรือแนวโน้ม (Horizontal Analysis or Trend Analysis)
- การวิเคราะห์โดยอัตราส่วน (Ratios Analysis)

ไสตท์ศน์ # 3.13 ขั้นตอนในการวิเคราะห์งบการเงิน

ขั้นตอนในการวิเคราะห์งบการเงิน มีดังนี้

- กำหนดเป้าหมายในการวิเคราะห์
- รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- จัดเตรียมข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบเดียวกัน เพื่อให้ง่ายและสะดวกต่อการวิเคราะห์
- เลือกเทคนิคหรือเครื่องมือในการวิเคราะห์งบการเงินให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์
- แปลความหมาย
- จัดทำรายงานสรุปผลการวิเคราะห์เสนอผู้ใช้งบการเงิน

แบบประเมินผลตนเองของนักศึกษาหลังรับการสอนเสริม

ครั้งที่ 3

ชุดวิชา การบัญชีต้นทุน 1 และการบัญชีต้นทุน 2

คำชี้แจง ให้นักศึกษาวางกลมล้อมรอบอักษรหน้าข้อความที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. จงวิเคราะห์จุดคุ้มทุนต่อเดือนของร้านขายสบู่ ซึ่งกำหนดราคาขายก้อนละ 10 บาท มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนคือค่าเช่าร้าน 10,000 บาท เงินเดือนพนักงาน 6,000 บาท ต้นทุนผันแปรของสบู่เท่ากับ 6 บาทต่อก้อน
 - ก. 1,600 ก้อน
 - ข. 2,500 ก้อน
 - ค. 3,000 ก้อน
 - ง. 4,000 ก้อน
 - จ. 5,000 ก้อน
2. จากโจทย์ข้อ 1 ถ้ากิจการต้องการกำไร 4,000 บาท จะต้องขายสบู่กี่ก้อน
 - ก. 4,500 ก้อน
 - ข. 5,000 ก้อน
 - ค. 5,500 ก้อน
 - ง. 6,000 ก้อน
 - จ. 6,500 ก้อน
3. จากโจทย์ข้อ 1 กิจการมีระดับความปลอดภัยร้อยละเท่าไร
 - ก. 10 %
 - ข. 15 %
 - ค. 20 %
 - ง. 25 %
 - จ. 30 %
4. ต้นทุนในข้อใดเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
 - ก. ต้นทุนเสียโอกาส
 - ข. ต้นทุนที่หลีกเลี่ยงไม่ได้
 - ค. ต้นทุนจม
 - ง. ข้อ ก และ ข
 - จ. ข้อ ข และ ค

5. กิจการควรปิดโรงงานชั่วคราวในกรณีใด

- ก. กำไรขั้นต้นต่ำกว่าต้นทุนปิดโรงงานชั่วคราว
- ข. กำไรส่วนเกินต่ำกว่าต้นทุนปิดโรงงานชั่วคราว
- ค. ต้นทุนส่วนเพิ่มสูงกว่าต้นทุนปิดโรงงานชั่วคราว
- ง. ผลขาดทุนจากการดำเนินงานสูงกว่าต้นทุนปิดโรงงานชั่วคราว
- จ. ผลขาดทุนจากการดำเนินงานต่ำกว่าต้นทุนปิดโรงงานชั่วคราว

6. วิธีประเมินค่าโครงการลงทุนในข้อใดที่ไม่คำนึงถึงค่าของเงิน

- ก. มูลค่าปัจจุบันสุทธิ
- ข. อัตราผลตอบแทนเงินลงทุน
- ค. ระยะเวลาคืนทุน
- ง. อัตราผลตอบแทนเงินสด
- จ. ข้อ ข. และ ค. ถูก

7. สาขาของโรงแรมจัดเป็นศูนย์ความรับผิดชอบต่อประเภทใด

- ก. ศูนย์รายได้
- ข. ศูนย์ต้นทุน
- ค. ศูนย์ลงทุน
- ง. ศูนย์กำไร
- จ. ศูนย์สารสนเทศ

8. ตัวชี้วัดในข้อใดสามารถนำมาใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานศูนย์ความรับผิดชอบต่อที่มีขนาดแตกต่างกันได้

- ก. กำไรส่วนเกิน
- ข. กำไรส่วนที่เหลือ
- ค. อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน
- ง. ข้อ ก และ ข
- จ. ข้อ ก ข และ ค

9. ข้อใดเป็นเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์หีบการเงิน

- ก. วิธีแนวดิ่ง
- ข. วิธีแนวนอนหรือแนวนอน
- ค. วิธีอัตราส่วน
- ง. ข้อ ก และ ข ถูก
- จ. ข้อ ก ข และ ค ถูก

10. ข้อใดเป็นข้อจำกัดในการวิเคราะห์งบการเงิน

ก. ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์งบการเงินเป็นข้อมูลในอดีต

ข. ผู้วิเคราะห์งบการเงินขาดความรู้ความสามารถทางการบัญชี อาจทำให้การวิเคราะห์งบการเงินไม่มีประสิทธิภาพได้

ค. การคิดค่าเสื่อมราคาด้วยวิธีที่แตกต่างกัน อาจทำให้ผลการวิเคราะห์นำมาเปรียบเทียบกันไม่ได้

ง. การตีราคาลินค้าคงเหลือด้วยวิธีที่แตกต่างกัน ย่อมทำให้ได้ผลการวิเคราะห์สินค้าคงเหลือที่ได้แตกต่างกันด้วย

จ. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบประเมินผลตนเองของนักศึกษา ก่อนและหลังรับการสอนเสริม

ชุดวิชา 32311 การบัญชีต้นทุน 1 และการบัญชีต้นทุน 2

การสอนเสริมครั้งที่ 3

แบบประเมินผลก่อนการสอนเสริม	แบบประเมินผลหลังการสอนเสริม
1. จ	1. ง
2. ข	2. ข
3. ค	3. ค
4. ง	4. ก
5. ข	5. ง
6. จ	6. จ
7. ก	7. ง
8. ค	8. ค
9. จ	9. จ
10. ค	10. จ

